

Õiguskantsler

Teie 30.07.2017 nr

Meie 25.08.2017 nr 6-1/171056/1703667

Gümnaasiumi lõpetamise tingimused

Lugupeetud [ ]

Pöördusite õiguskantsleri poole palvega kontrollida [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse](#) (PGS) § 31 lg 6 p 2 põhiseaduspärasust. Selle sätte järgi tuleb gümnaasiumi lõpetamiseks sooritada rahuldavalt mh õpilasuurimus või praktiline töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina. Teie hinnangul võib tegu olla eksterni ja teiste gümnaasiumilõpetajate ebavõrdse kohtlemisega.

Eksterne ja teisi gümnaasiumilõpetajaid ei kohelda gümnaasiumi lõpetamisel põhjendamatult erinevalt. Gümnaasiumiõppe, sh gümnaasiumi lõpetamise tingimused on Riigikogu otsustada. Põhiseadus (PS) õppe sisulisi tingimusi ei sätesta. Riigikogul tuleb siiski seadusi luues arvestada, et PS § 12 lg 1 järgi ei või sarnases olukorras olevaid isikuid põhjendamatult ebavõrdselt kohelda. Ekstern (ehk iseseisev õppija) ja nõ tavaline gümnaasiumiõpilane pole sarnases olukorras.

PGS § 22 eristab statsionaarset ja mittestatsionaarset õpet. Selle paragrahvi lg 2 järgi on statsionaarne õpe koolikohustuslikele isikutele või õpilastele, kelle jaoks õppimine on põhitegevus, suunatud õpe, kus kooli poolt juhendatud tegevusel on suurem osakaal kui iseseisval õppimisel. Seevastu mittestatsionaarne õpe on täiskasvanud õppijatele suunatud õpe, kus õppetundide kõrval on võrreldes statsionaarse õppega suurem osakaal iseseisval õppimisel (PGS § 22 lg 3). Gümnaasium, kus toimub mittestatsionaarne õpe, on kohustatud looma võimaluse lõpetada kool eksternina gümnaasiumi riikliku õppekava järgi (PGS § 22 lg 8).

[Gümnaasiumi riikliku õppekava](#) (GRÕK) § 18 lg 5 järgi võimaldatakse kooli lõpetamisel eksternina lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses, muus osas toimub õppimine iseseisvalt. Haridus- ja teadusministri 12.10.2011 määruse nr 62 „[Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord](#)“ järgi on nii õpilasuurimus kui praktiline töö juhendatud tegevus. Nagu öeldud, on eksternina õppijal juhendatud tegevust väga vähe.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Neil põhjustel saab pidada lubatavaks kohaldada eksternile ja nõ tavalõpetajale erinevaid tingimusi gümnaasiumi lõpetamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Aigi Kivioja 6938428
Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee